

ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 80/І
ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ШИНОМОНТАЖНИХ РОБІТ**

Охтирка, 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора
ВСП «Охтирський фаховий
коледж Сумського НАУ»
Ставицьким А.А.

№ 80-09 від «01» 05 2023 р.

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 80/І
ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ШИНОМОНТАЖНИХ РОБІТ**

1. Загальні положення

1.1. До шиномонтажних робіт допускаються особи не молодше 18 років, які мають професійну підготовку і пройшли:

- попередній медичний огляд (при ухиленні працівника від проходження медичних оглядів працівник до виконання трудових обов'язків не допускається);
- вступний інструктаж;
- навчання безпечним методам і прийомам праці і перевірку знань з безпеки праці;
- первинний інструктаж на робочому місці;

1.2. Працівники проходять повторний інструктаж з охорони праці не рідше, ніж один раз на 6 місяців. Інструктаж проводиться керівником робіт. Результати інструктажу фіксуються в журналі реєстрації інструктажів.

1.3. При направленні працівників на виконання робіт, не пов'язаних з їх основною діяльністю, вони повинні пройти цільовий інструктаж.

1.4. При влаштуванні на роботу і не рідше одного разу на рік працівники повинні пройти навчання і перевірку знань з питань охорони праці.

1.5. Працівники повинні пройти періодичний медичний огляд не рідше одного разу на 12 місяців.

1.6. Працівники повинні дотримуватися вимог правил внутрішнього трудового розпорядку, інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки, особистої гігієни.

1.7. Забороняється вживати спиртні напої в робочий час, приступати до роботи в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння. Палити дозволяється тільки в спеціально обладнаних місцях.

1.8. Адміністрація зобов'язана забезпечити працівників безкоштовним одягом, безкоштовним взуттям і іншими засобами індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-3.06-98 «Типові норми безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам автомобільного транспорту», в тому числі:

- костюм бавовняний (термін носіння - 12 місяців);
- черевики шкіряні (термін носіння - 12 місяців);
- рукавиці комбіновані (термін носіння - 3 місяці);
- окуляри захисні закриті (до зносу).

1.9. Працівник повинен правильно застосовувати колективні і індивідуальні засоби захисту, дбайливо відноситися до виданих в користування спецодягу, спецвзуття і іншим засобам індивідуального захисту.

Керівник підприємства зобов'язаний замінити або відремонтувати спецодяг, спецвзуття і інші засоби індивідуального захисту, що прийшли в непридатність до закінчення встановленого терміну ношення по причинах, що не залежать від працівника.

1.10. При виконанні шиномонтажних робіт можуть мати місце такі небезпечні і шкідливі виробничі фактори:

- виліт замкового кільця при накачуванні чи підкачуванні шини;
- розрив покриття при накачуванні шини;
- падіння вивішеної частини автомобіля;
- самовільний рух автомобіля;
- падіння робітників при відкручуванні чи закручуванні гайок кріплення коліс;
- падіння колеса чи шини;
- ураження електричним струмом;
- знижена температура повітря в холодний період року.

1.11. При захворюванні або травмуванні як на роботі, так і поза роботою необхідно повідомити про це керівнику і звернутися в лікувальний заклад.

1.12. Про кожний нещасний випадок, що відбувся на виробництві, про ознаки професійного захворювання, а також про ситуацію, яка створює загрозу життю і здоров'ю людей, потерпілий або очевидці зобов'язані негайно повідомляти керівнику робіт.

Керівник повинен організувати долікарську допомогу потерпілому, доставку його в лікувальну установу, повідомити про це власнику.

Для розслідування нещасного випадку необхідно зберегти обстановку на робочому місці і стан обладнання такими, якими вони були в момент випадку, якщо це не загрожує життю інших працівників і не приведе до аварії.

1.13. Працівники повинні володіти прийомами надання долікарської допомоги, транспортування потерпілого, знати місце розташування і вміст аптечки, уміти користуватися засобами, що знаходяться в ній.

1.14. При пересуванні по території необхідно дотримуватися наступних вимог:

- ходити тільки по пішохідних доріжках, тротуарах;
- переходити залізничні шляхи і автомобільні дороги тільки у встановлених місцях;
- при виході з будівлі пересвідчитися у відсутності транспорту, що рухається.

1.15. Для питва потрібно вживати воду з сатураторів, обладнаних фонтанчиків або питних бачків.

1.16. Приймати їжу слід в обладнаних приміщеннях (столовій, буфеті, кімнаті прийому їжі).

1.17. Працівники, що допустили порушення діючих інструкцій з охорони праці, несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Проведення шиномонтажних робіт повинно здійснюватися на спеціально відведеній дільниці (посту), яка оснащена устаткуванням, пристроями та інструментом згідно з нормативно-технологічною документацією.

2.2. Перед зняттям колеса необхідно перевірити положення замкового кільця, ослабити затягнення гайок, автомобіль вивішити на спеціальному підйомнику або за допомогою іншого підйомного механізму.

2.3. Перед вивішуванням частини автомобіля підйомними механізмами (домкратами, накатними пересувними підйомниками, талями тощо), крім стаціонарних, необхідно спочатку встановити транспортний засіб на рівній поверхні, зупинити двигун, включити знижену передачу, загальмувати його стоянковим гальмом, встановити під колеса упорні колодки, у автобуса перевірити стан опорного майданчика кузова.

2.4. При вивішуванні частини транспортного засобу плунжер домкрата (накатного пересувного підйомника) або надставка до нього повинні бути встановлені у місцях, які вказані в технологічній документації, керівництві з експлуатації транспортних засобів.

Домкрат треба встановлювати на рівну неслизьку поверхню. У разі неміцного ґрунту під основу домкрата необхідно підкласти міцну дерев'яну підставку площею не менше 0,1 м² або дошку.

2.5. Під вивішені частини транспортного засобу за допомогою домкрата (пересувних накатних підйомників, талів тощо) для огляду, виконання профілактичних робіт та ремонту повинні бути встановлені підставки (козелки).

Підставки (козелки) під вивішені частини транспортного засобу повинні встановлюватися в місцях, які вказані в технологічній документації, керівництві по експлуатації транспортного засобу.

2.6. Перед відкручуванням гайок кріплення бездискових коліс із маточини, для знімання або переставлення їх необхідно повністю випустити повітря із шини.

2.7. Операції по зняттю, переміщенню та встановленню коліс вантажного автомобіля, автобуса, причепа, напівпричепа масою понад 20 кг повинні бути механізовані (використовуватися спеціальні візки, гайковерти тощо).

2.8. Перед демонтажем шини (з диску колеса) повітря із камери повинно бути повністю випущене. Демонтаж шини, яка щільно прилягає до ободу, повинен виконуватися на спеціальному стенді або за допомогою зйомного пристрою. Монтаж та демонтаж шин на лінії необхідно проводити монтажним інструментом.

2.9. Перед монтажем шини необхідно перевірити справність і чистоту ободу, диска колеса, бортового і замкового кілець, а також шини.

Замкове кільце при монтажі шини на диск колеса повинно надійно входити у виїмку ободу усією внутрішньою поверхнею.

2.10. Ободи і їх елементи не допускаються до монтажу при виявленні на них деформацій, тріщин, гострих кромок і задирок, іржі у місцях контакту з шиною, розроблення кріпильних отворів більше за допустимі розміри.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Накачування та підкачування знятих з транспортних засобів шин в умовах підприємства повинно виконуватись монтувальником шин тільки в запобіжних клітках (пристроях) або з використанням інших запобіжних пристроїв, що перешкоджають вильоту кілець та травмуванню працюючих при розриві шини.

3.2. При накачуванні шин у дорожніх умовах необхідно використовувати переносні запобіжні пристрої, запобіжну вилку, відповідної довжини та міцності або покласти колесо замковим кільцем униз.

3.3. При виконанні шиномонтажних робіт забороняється:

- вибивати диск кувалдою (молотком) при демонтажі шини;
- зняття одного із здвоєних коліс з автомобіля без застосування домкрата шляхом наїзду другого здвоєного колеса на предмет, що виступає;
- при накачуванні шини повітрям поправляти її положення на диску постукуванням;
- монтувати шини на диски коліс, що не відповідають розміру шин, і якщо вони мають задирки та пошкодження, які перешкоджають монтажу;
- під час накачування шини або коли шина знаходиться під тиском поправляти положення бортового та замкового кілець, бити по замковому кільцю молотком, кувалдою або іншими предметами;
- накачувати шини більше норми, встановленої заводом-виготовлювачем;
- перекичувати вручну колеса, диски та шини масою понад 20 кг;
- застосовувати при монтажі шини замкові та бортові кільця, що не відповідають даній моделі.

3.4. Довжина шланга для накачування шин не повинна бути більша за відстань від місця його приєднання на магістралі стиснутого повітря або повітророздавальної колонки до середини запобіжної клітки (повітророздавального пристрою).

Запобіжні клітки (пристрої) повинні розташовуватися у безпосередній близькості від магістралі стиснутого повітря (колонки).

3.5. Накачування шин слід вести у два етапи: спочатку до тиску 0,05 МПа з перевіркою положення замкового кільця, а потім, переконавшись, що кромка кільця знаходиться під бортом шини, - до максимального тиску, встановленого інструкцією.

У разі виявлення неправильного положення замкового кільця необхідно випустити повітря з шини, що накачується, поправити положення кільця, а потім повторити раніше вказані операції. При повторному неправильному положенні замкового кільця його необхідно замінити.

3.6. Підкачування шин без демонтажу слід проводити, якщо тиск повітря в них знизився не більше, ніж на 40% від норми і є впевненість, що правильність монтажу не порушена.

3.7. На дільницях накачування шин повинен бути установлений дозатор тиску повітря або манометр, що дозволяє регулювати величину тиску для різних шин.

3.8. Редуктор на стенді для демонтажу та монтажу шин повинен бути закритий кожухом.

3.9. Для огляду внутрішньої поверхні шини необхідно застосовувати спредер.

3.10. При огляді шин необхідно працювати тільки в рукавицях.

3.11. При роботі з пневматичним стаціонарним підйомником для переміщення шин великого розміру необхідна обов'язкова фіксація піднятої шини стопорним пристроєм.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Упорядкуйте робоче місце. Приберіть інструменти і пристрої.

4.2. Повідомте керівника про несправності, що виникали в процесі роботи.

4.3. Очистите спецодяг, спецвзуття і інші засоби індивідуального захисту; зберігайте їх в спеціально відведених для цього місцях.

4.4. Вимийте обличчя і руки милом або прийміть душ.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При аварійній зупинці автомобіля на узбіччі або на краю проїжджої частини дороги для проведення шиномонтажних робіт водій зобов'язаний включити аварійну світлову сигналізацію, одягнути сигнальний жилет і встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах і 40 м - за їх межами.

5.2. У разі відключення електроживлення припиніть роботу і повідомте керівника. Не намагайтеся самостійно з'ясувати і усунути причину. Пам'ятайте, що електрична напруга може несподівано з'явитися.

5.3. При виникненні пожежі повідомте в пожежну охорону, керівника робіт і приступіть до гасіння пожежі.

При загорянні одягу необхідно передусім згасити полум'я підручним матеріалом. При цьому не можна накривати потерпілого з головою, щоб уникнути опіку дихальних шляхів і отруєння токсичними продуктами горіння.

5.4. При загорянні або пожежі пам'ятайте, що загашувати електроустановки слід вуглекислотними вогнегасниками, сухим піском, щоб уникнути ураження електричним струмом.

5.5. Розлите масло і паливо необхідно негайно видаляти за допомогою піску або тирси, які після використання потрібно зсипати в металеві ящики з кришками, що встановлюються поза приміщенням.

Розробив:

Заступник директора
з навчально-виробничої роботи

В.ДОМАШЕНКО

Узгоджено:

Інженер з ОП

Ю.ІВЖЕНКО

Юрист-консультант

О.ГОНЧАРОВ

Голова профкому

П.ЗАВГОРОДНИЙ